

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

Locatie: Herontwikkelingslocatie
Schipholweg 66-128 te Leiden

Opdrachtgever: Vorm Ontwikkeling BV
Schiehaven 13
3024 EC ROTTERDAM

Contactpersoon: De heer N. Smook

Telefoonnummer: (0)106 42 13 00

Uitgevoerd door: KP Adviseurs BV

Telefoonnummer: (0)348 47 80 50

Projectnummer: 2201940-E01

Opgesteld door: De heer A. Brinkman BSc.

Paraaf:

Versie: Definitief

Datum: 25 maart 2022

Bijlagen: 1. Overzichtstekening
2. Factsheets vervoltraject

wij zijn lid van het
Netwerk Groene Bureaus

SAMENVATTING

Op 24 maart 2022 is een ecologische quickscan uitgevoerd ter plaatse van de Schipholweg 66 t/m 128 te Leiden.

Hieronder zijn de resultaten en conclusies van het onderzoek samengevat.

In onderstaand overzicht staan de soortgroepen waarvan vermoed wordt dat ze in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn, door welk regime van de Wet natuurbescherming (Wnb) de (verwachte) soorten beschermd worden, of voor deze soorten een ontheffing op de Wnb moet worden aangevraagd als werkzaamheden uitgevoerd gaan worden en of nader onderzoek nodig is om een ontheffing te kunnen krijgen.

Soortgroep		Beschermde soorten verwacht?	Regime Wnb	Ontheffing verplicht?	Vervolgonderzoek?
Flora		Nee	-	Nee	Nee
Grondgebonden zoogdieren		Nee	-	Nee	Nee
Vleermuizen		Ja	HR+B&B	Ja, indien aanwezig	Ja, naar gebouwbewonende soorten
Broedvogels*	Algemeen	Ja, in de struiken en bomen	Vogels	Niet mogelijk	Broedvogelcontrole*
	Jaarrond beschermd	Nee	Vogels	Nee	Nee
Reptielen		Nee	-	Nee	Nee
Amfibieën		Nee	-	Nee	Nee
Vissen		Nee	-	Nee	Nee
Overige fauna		Nee	-	Nee	Nee

* Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het beschadigen of vernielen van nesten waarop vogels aan het broeden zijn. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door middel van een broedvogelcontrole vastgesteld te worden dat er geen broedgevallen aanwezig zijn, of werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te starten. In gemeentelijke regelgeving kan vastgelegd zijn dat er niet gekapt mag worden in het broedseizoen.

Op basis van deze quickscan kan worden geconcludeerd dat gebouwbewonende vleermuizen mogelijk vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. De voorgenomen slootwerkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van een (eventuele) ontheffing op de Wet natuurbescherming is nader onderzoek benodigd.

Aangezien nader onderzoek benodigd is, voldoet deze quickscan niet als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Tevens is nader onderzoek benodigd ten behoeve van een eventuele goede ruimtelijke onderbouwing, of voor een ontheffing tijdelijke natuur (indien het plangebied minstens een jaar braak komt te liggen). Deze quickscan is wel geschikt om te dienen als basis voor een natuurrapportage in het kader van BREEAM-NL. Dit staat echter los van de noodzaak tot nader onderzoek en/of een ontheffing.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het NNN (voorheen EHS) of een ecologische verbindingszone binnen het NNN. Gezien de afstand tot deze gebieden en het verschil in biotoop zijn effecten op het dichtstbijzijnde deel van het NNN niet aannemelijk. Het is dus niet nodig een procedure in verband met gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming of in het kader van provinciale regelingen voor het NNN te starten.

Wel wordt het uitvoeren van stikstofdepositie onderzoek aangeraden om te bepalen of er sprake is van een negatief effect op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1	INLEIDING	2
	1.1 Aanleiding.....	2
	1.2 Doelstelling	2
	1.3 Opzet onderzoek	2
2	PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN	3
	2.1 Beschrijving plangebied en voorgenomen werkzaamheden	3
	2.2 Ligging plangebied	3
3	WETGEVING	4
4	VOORONDERZOEK	6
5	VELDONDERZOEK	8
	5.1 Omstandigheden	8
	5.2 Foto's plangebied	8
6	RESULTATEN	10
	6.1 Gebiedsbescherming.....	10
	6.2 Soortenbescherming.....	10
7	CONCLUSIES	14
	7.1 Gebiedsbescherming.....	14
	7.2 Soortenbescherming.....	14
8	AANBEVELINGEN	16
	8.1 Vervolg.....	16
	8.2 Mitigatie en zorgplicht	16
	8.3 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden	17
9	VERANTWOORDING EN GELDIGHEID	18
	9.1 Verantwoording	18
	9.1 Geldigheidsduur.....	18
	FACTSHEET NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK.....	21

BIJLAGEN

1. Overzichtstekening
2. Factsheets vervolgtraject

1 INLEIDING

In opdracht van Vorm Ontwikkeling BV is door KP Adviseurs BV een ecologische quickscan uitgevoerd ter plaatse van de herontwikkelingslocatie aan de Schipholweg 66 t/m 128 te Leiden.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor de uitgevoerde ecologische quickscan is de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied waarbij sloop-, kap- en nieuwbouwwerkzaamheden zijn voorzien.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van deze quickscan is om de ecologische aspecten van de voorgenomen werkzaamheden te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving. Met behulp van een quickscan wordt een uitspraak gedaan over de aanwezige en de te verwachten natuurwaarden in het plangebied alsmede de te verwachten effecten op deze natuurwaarden, door middel van een beperkte onderzoeksinspanning. Indien de natuurwaarden en/of de effecten niet goed kunnen worden ingeschat met de quickscan kan het noodzakelijk zijn een (uitgebreid) ecologisch onderzoek uit te (laten) voeren.

1.3 Opzet onderzoek

Een quickscan is een eenmalige scan van het plangebied, waarin wordt gekeken naar de te verwachten en de aanwezige (beschermd) soorten flora en fauna. Hiertoe wordt een bronnenonderzoek en een locatiebezoek uitgevoerd. Er wordt geen volledig ecologisch onderzoek uitgevoerd, maar een beeld geschetst van de aanwezige en te verwachten natuurwaarden.

2 PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

2.1 Beschrijving plangebied en voorgenomen werkzaamheden

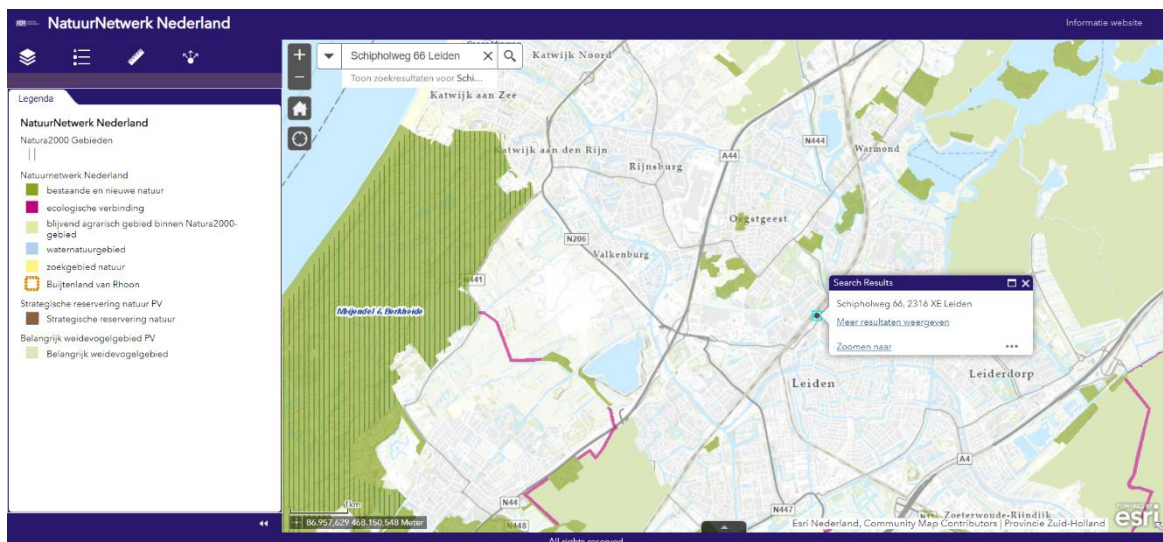
Het plangebied (zie bijlage 1) betreft drie (voormalige) kantoorpanden inclusief parkeerplaatsen. Het middelste pand (Schipholweg 68) wordt tijdelijk ingericht als opvang voor vluchtelingen. De twee andere panden (Schipholweg 66 en 70-128) worden momenteel gebruikt als kantoorgebouw.

De bebouwing bestaat uit vier tot vijf verdiepingen en bestaan allen (deels) uit bakstenen gevels met open stootvoegen en platte daken. De zuidoostelijke gevel van het zuidelijke en middelste pand bestaat grotendeels uit ramen en glazen/metalen wandbeplating. Tussen het treinspoor en de bebouwing wordt het terrein in gebruik genomen als parkeerplaats. Dit terreindeel is grotendeels verhard en lokaal begroeid met struiken, klimop en kleine bomen.

De voorgenomen werkzaamheden zijn op dit moment nog niet concreet. Bekend is dat de bestaande bebouwing gesloopt wordt en dat het terrein wordt heringericht ten behoeve van de realisatie van nieuw-/woningbouw. Hierbij wordt tevens het aanwezige groen verwijderd.

2.2 Ligging plangebied

Via de website van de Provincie Zuid-Holland zijn webkaarten¹ beschikbaar met onder andere de locaties van beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur; EHS). Uit deze kaarten blijkt dat het plangebied circa 5,5 kilometer van een Natura 2000-gebied ligt en circa 1 kilometer van een NNN gebied. Het plangebied behoort niet tot een gemeentelijke ecologische structuur.

Figuur 1: kaart met daarop het plangebied (aangewezen) en de dichtstbijzijnde Natura 2000- (groen met verticale lijnen) en NNN gebieden (groen).

¹ <https://pzh.maps.arcgis.com/home/index.html>

3 WETGEVING

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) van kracht geworden. Deze wet vervangt drie wetten: de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wnb betreft dus de bescherming van soorten en gebieden, maar ook de instandhouding van bossen.

Met het invoeren van de Wnb is de bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen bij de provincies komen te liggen. Via provinciale regelgeving waren de provincies reeds het bevoegd gezag voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN; voorheen EHS/ Ecologische Hoofdstructuur).

Per 1 januari 2017 zijn de provincies dus het bevoegd gezag voor natuurbescherming en zijn zij verantwoordelijk voor: de toetsing van werkzaamheden en activiteiten met effecten op het NNN en de Natura 2000-gebieden (gebiedsbescherming), planten en dieren (soortenbescherming) en bossen. Alleen bij ruimtelijke ingrepen met grote nationale belangen is het Rijk het bevoegd gezag.

Alle in het wild levende inheemse plant- en diersoorten zijn via de Wnb beschermd via een algemene zorgplicht. Een groot aantal soorten kent bovendien een extra beschermingsregime. In principe moet alleen een ontheffing worden aangevraagd voor werkzaamheden met negatieve effecten op soorten met een extra beschermingsregime. Voor enkele soorten is het echter mogelijk om met een door het Rijk (ministerie van EZ) goedgekeurde gedragscode te werken. Tevens gelden extra regelingen die verschillen per provincie, zoals vrijstellingsregelingen voor enkele soorten.

Bij de Wnb is de bescherming van soorten² verdeeld in drie regimes:

- Europese bescherming, voortvloeiend uit de Vogelrichtlijn.
Dit betreft alle inheemse broedvogels;
- Europese bescherming, namelijk Habitatrictlijn-soorten en soorten van de verdragen van Bern & Bonn (hierna: HR+B&B).
Dit betreft onder andere alle vleermuissoorten en de rugstreepad;
- Nationaal beschermde soorten, de zogenaamde 'andere soorten' in bijlagen A en B bij de Wet natuurbescherming (hierna: Bijlage A+B). Bijlage A betreft in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Bijlage B betreft vaatplanten.

Voor de nationaal beschermde soorten geldt een minder strenge bescherming dan voor de Europees beschermde soorten.

Voor (mogelijke) schade aan broedende vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd. Werkzaamheden waarbij broedvogels worden aangetast mogen daarom niet worden uitgevoerd. Het ministerie van EZ hanteert geen vaste grensdata voor het vogelbroedseizoen; van belang is of de werkzaamheden een broedgeval verstoren of vernietigen.

---

² Zie ook de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', deze is beschikbaar via: http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf

Van een aantal vogelsoorten is (de functionaliteit van) het nest jaarrond beschermd. Het vernietigen van het nest en/of de directe omgeving is daarom het hele jaar verboden. Na een specifiek onderzoek kan echter wel een ontheffing voor het vernietigen van de jaarrond beschermde nestlocatie worden aangevraagd.

De jaarrond beschermde soorten zijn in vijf verschillende categorieën ingedeeld: buiten het broedseizoen in gebruik (categorie 1), koloniebroeders (categorie 2), honkvast (categorie 3), jaarlijks hetzelfde nest (categorie 4) en indien ecologisch gezien noodzakelijk (categorie 5)³.

---

³ Deze categorieën van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn overgenomen uit de Flora- en faunawet: <https://mijn.rvo.nl/documents/20448/98667/Lijst+jaarrond+beschermde+vogelnesten/8c628143-438c-4d87-aef9-eeae6a4b7843>

4 VOORONDERZOEK

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) bevat op soortniveau informatie van waarnemingen die ingevoerd zijn op websites zoals www.waarneming.nl en www.telmee.nl alsmede verspreidingsgegevens van gegevensbeherende instanties zoals SOVON, RAVON en FLORON. Via www.quickscanhulp.nl kan op projectniveau data uit de NDFF worden verkregen. Zodoende wordt een eerste indruk verkregen van soorten die in het plangebied of de omgeving hiervan aanwezig zijn. Ten behoeve van de inschatting of bepaalde beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn, worden in onderstaande tabel soorten opgesomd waarvan waarnemingen zijn aangegeven binnen een straal van 5 kilometer om het plangebied⁴. Voor vleermuizen wordt een straal van 25 kilometer aangehouden. In het overzicht worden alleen Bijlage A+B- en HR+B&B -soorten weergegeven en vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 van de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten⁵.

De waargenomen beschermde soorten zijn in onderstaand overzicht per soortgroep vermeld.

Flora	
HR+B&B	-
Bijlage B	Glad biggenkruid, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, schubvaren, stijve wolfsmelk, tengere distel, wilde weite, wolfskers.
Grondgebonden zoogdieren	
HR+B&B	Noordse woelmuis.
Bijlage A	Boommarter, bunzing, damhert, eekhoorn, egel*, haas*, hermelijn, konijn*, waterspitsmuis, wezel.
Vleermuizen	
HR+B&B	Baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
Vogels	
Categorie 1	Steenuil
Categorie 2	Gierzwaluw, huismus en roek
Categorie 3	Grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk en oehoe
Categorie 4	Boomvalk en buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief en zwarte wouw
Amfibieën	
HR+B&B	Rugstreeppad, vroedmeesterpad.
Bijlage A	Alpenwatersalamander, bastaardkikker*, vuursalamander.
Reptielen	
HR+B&B	-
Bijlage A	Ringslang.

⁴ © NDFF - quickscanhulp.nl, geraadpleegd op 18 maart 2022

⁵ <https://mijn.rvo.nl/documents/20448/98667/Lijst+jaarrond+beschermde+vogelnesten/8c628143-438c-4d87-aef9-eeae6a4b7843>

Vissen	
HR+B&B	-
Bijlage A	-
Overige fauna	
HR+B&B	Gevlekte witsnuitlibel, platte schijfhoren.
Bijlage A	Grote vos.

* vrijgestelde soorten

Bij het eventueel ontbreken van waarnemingen van een soort in het vooronderzoek geldt het volgende: dit kan betekenen dat de soort niet aanwezig is, maar ook dat nog geen onderzoek is gedaan. Tevens kunnen gegevens in het bronnenonderzoek verouderd zijn, aangezien waarnemingen van beschermde soorten slechts drie jaar geldig zijn. Het vooronderzoek kan derhalve enkel worden gebruikt om een indruk van het plangebied en de omgeving te verkrijgen voorafgaand aan het veldbezoek.

5 VELDONDERZOEK

Op 24 maart 2022 is een veldinventarisatie uitgevoerd. Tijdens de inventarisatie is het plangebied geobserveerd en doorkruist om een goed beeld te kunnen vormen van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna. De veldinventarisatie is uitgevoerd door een deskundige⁶ van KP Adviseurs BV.

5.1 Omstandigheden

In onderstaand overzicht zijn de datum en omstandigheden zoals tijdens het locatiebezoek weergegeven.

Datum	Activiteit	Weersomstandigheden	Uitvoerende	Opmerkingen
24 maart 2022	Veldbezoek quickscan	Temperatuur 15 °C Helder Droog	A. Brinkman BSc.	-

5.2 Foto's plangebied

In bijlage 1 is een overzichtstekening van het plangebied weergegeven, hieronder wordt middels enkele foto's een indruk gegeven van het plangebied.

	
<p>Foto 1: Achterzijde Schipholweg 66. In de bakstenen gevel zijn open stootvoegen aanwezig, dit zijn geschikte invliegopeningen voor vleermuizen.</p>	<p>Foto 2: Voorzijde Schipholweg 66. De gevel bestaat voor een groot deel uit glazen/metalen wandbeplating zonder geschikte invliegopeningen. Ter plaatse van de ingang staan drie kleine bomen zonder nesten/invliegopeningen.</p>

⁶ Deskundig conform de eisen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/het Ministerie van Economische Zaken, te raadplegen via <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

6 RESULTATEN

6.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het NNN of een (gemeentelijke) verbindingzone. In het gebied zijn geen lijnvormige structuren aanwezig die dienen als ecologische verbinding tussen gebieden. Effecten van de werkzaamheden in het plangebied op de beschermde natuurgebieden zijn door de afstand tot deze gebieden niet te verwachten.

Er bestaat geen drempelwaarde voor de toename van stikstofdepositie, of een minimale afstand tot een Natura 2000-gebied, die gebruikt kan worden als motivering dat significant negatieve effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten. Daarom wordt het aangeraden om een stikstofdepositie-onderzoek uit te (laten) voeren.

6.2 Soortenbescherming

Tijdens het locatiebezoek zijn de aanwezige soorten geïnventariseerd. Gedurende de inventarisatie zijn mogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen vastgesteld.

Per soortgroep zijn hieronder de waarnemingen en verwachtingen op basis van habitatkenmerken en het bronnenonderzoek weergegeven.

Flora	
Algemeen	<p>Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard. Sporadisch zijn diverse algemeen voorkomende struiken en (kleine) bomen aanwezig binnen het plangebied, zoals hagen, rododendron, bramen, treurwilg en Japanse kers.</p> <p>Gezien de verharde situatie van het plangebied en het gebrek aan geschikt substraat kan de aanwezigheid van beschermde flora, zoals vermeld in het vooronderzoek, worden uitgesloten.</p>
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage B	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Zoogdieren	
Algemeen	<p>Het plangebied is plaatselijk geschikt voor beschermde kleine zoogdieren, zoals verschillende muizensoorten, het konijn, de haas en de egel. Deze soorten zijn in de provincie echter vrijgesteld van ontheffing.</p> <p>Uit het vooronderzoek kwam een aantal beschermde soorten naar voren die in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het betreffen Noordse woelmuis, boomarter, bunzing, damhert, eekhoorn, waterspitsmuis en wezel. Gelet op de intensieve menselijke activiteiten (bouwwerkzaamheden, verkeer), de aanwezigheid van het spoor, het gebrek aan geschikt habitat en gebruikssporen kunnen de betreffende soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.</p>
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage A	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Vleermuizen	
Algemeen	<p>Het plangebied is beoordeeld op basis van biotoopkenmerken en bronnenonderzoek.</p> <p>Alle panden zijn voorzien van open stootvoegen in de gevels. Daarnaast zijn op diverse plekken ruimtes tussen de dakoverstekken en gevel aangetroffen.</p> <p>Door de aanwezigheid van deze kieren/spletten/ruimtes is de te slopen bebouwing in het plangebied geschikt voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Gelet op het type bebouwing (hoge kantoorpanden) kan tevens de aanwezigheid van een (massa-)winterverblijf van de gewone dwergvleermuis niet worden uitgesloten.</p> <p>De (kleine) bomen binnen het plangebied hebben geen scheuren of holtes in de bast. Vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen hiermee worden uitgesloten.</p> <p>In het plangebied zelf zijn geen lijnvormige structuren (bomenrij, watergangen) aanwezig. Essentiële vliegroutes zijn hiermee uitgesloten.</p> <p>Groenstructuren (struiken en bomen) zijn beperkt aanwezig binnen en rondom het plangebied. Mogelijk dienen deze als foerageergebieden voor vleermuizen. Gelet op de beperkte omvang wordt echter niet verwacht dat het om essentieel foerageergebied gaat.</p>

Verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Verwacht: gebouwbewonende soorten zoals gewone/kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis.
Nader onderzoek?	Ja, naar bovengenoemde soorten inclusief (massa-)winterzwermen gewone dwergvleermuis.

Vogels	
Algemeen	<p>Tijdens de inventarisatie zijn in het plangebied enkele vogels aangetroffen, die mogelijk ook in het plangebied broeden. Dit betreffen voornamelijk algemene vogelsoorten zoals de merel, koolmees en kauw.</p> <p>In het plangebied zijn geen huismussen waargenomen. Vaste verblijfplaatsen van huismussen kunnen worden uitgesloten doordat de bebouwing niet geschikt is voor nesten van de huismus.</p> <p>De bebouwing in het plangebied is tevens niet geschikt voor gierzwaluwen door het ontbreken van geschikte openingen in de gebouwen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw kan in het plangebied worden uitgesloten.</p> <p>Door het ontbreken van geschikte bomen met nesten kunnen jaarrond beschermde nesten van roofvogels en uilen binnen het plangebied worden uitgesloten.</p>
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
Categorie 1	Geen
Categorie 2	Geen
Categorie 3	Geen
Categorie 4	Geen
Nader onderzoek?	Nee. Wel wordt geadviseerd een broedvogelcontrole uit te voeren ter plaatse van de struiken en bomen binnen en direct rondom het plangebied alvorens de werkzaamheden van start gaan.

Reptielen	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn geen reptielen aangetroffen. In het plangebied zijn geen hoopjes bladeren of takken aangetroffen. Ook zijn er geen andere geschikte schuilplaatsen aangetroffen voor reptielen. Gezien de locatie, de menselijke activiteiten en het gebrek aan schuilplaatsen en groen worden beschermde reptielen, zoals ringslang, niet verwacht.
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage A	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Amfibieën	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn geen amfibieën aangetroffen. Door het ontbreken van een watergang die kan dienen als een geschikt als leef- en voortplantingsgebied kan het voorkomen van beschermde amfibieën op de locatie worden uitgesloten. De aanwezigheid van rugstreppad, vroedmeesterpad, alpenwatersalamander, bastaardkikker en vuursalamander kan hierdoor worden uitgesloten.
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage A	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Vissen	
Algemeen	Gezien het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan de aanwezigheid van beschermde vissen worden uitgesloten.
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage A	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Overige fauna	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn enkele algemene insectensoorten waargenomen. Gezien de ligging van het plangebied en het ontbreken van soort specifieke waardplanten en wateroppervlaktes kunnen beschermde insectensoorten, zoals de grote vos, gevlekte witsnuitlibel en platte schijfhoren in het plangebied worden uitgesloten.
Waargenomen en verwachte beschermde soorten	
HR+B&B	Geen
Bijlage A	Geen
Nader onderzoek?	Nee

7 CONCLUSIES

7.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het NNN (voorheen EHS) of een ecologische verbindingszone binnen het NNN. Gezien de afstand tot deze gebieden en het verschil in biotoop zijn effecten op de dichtstbijzijnde deel van het NNN niet aannemelijk. Het is dus niet nodig een procedure in verband met gebiedsbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming of in het kader van provinciale regelingen voor het NNN te starten.

Omdat er geen drempelwaarde of een minimale afstand tot een Natura 2000-gebied bestaat voor de toename van stikstofdepositie, wordt het aangeraden om een stikstofdepositie-onderzoek uit te (laten) voeren.

7.2 Soortenbescherming

In onderstaand overzicht zijn de resultaten en conclusies van het onderzoek samengevat. Vervolgstappen worden in het volgende hoofdstuk uitgelegd.

Tabel 1: een overzicht van de soortgroepen waarvan vermoed wordt dat ze in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn, door welk regime van de Wet natuurbescherming (Wnb) de (verwachte) soorten beschermd worden, of voor deze soorten een ontheffing op de Wnb moet worden aangevraagd als werkzaamheden uitgevoerd gaan worden en of nader onderzoek nodig is om een ontheffing te kunnen krijgen.

Soortgroep		Beschermde soorten verwacht?	Regime Wnb	Ontheffing verplicht?	Vervolgonderzoek?
Flora		Nee	-	Nee	Nee
Grondgebonden zoogdieren		Nee	-	Nee	Nee
Vleermuizen		Ja	HR+B&B	Ja, indien aanwezig	Ja, naar gebouwbewonende soorten
Broedvogels*	Algemeen	Ja, in de struiken en bomen	Vogels	Niet mogelijk	Broedvogelcontrole*
	Jaarrond beschermd	Nee	Vogels	Nee	Nee
Reptielen		Nee	-	Nee	Nee
Amfibieën		Nee	-	Nee	Nee
Vissen		Nee	-	Nee	Nee
Overige fauna		Nee	-	Nee	Nee

* Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het beschadigen of vernielen van nesten waarop vogels aan het broeden zijn. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met een broedvogelcontrole vastgesteld te worden dat broedgevallen afwezig zijn, of werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te starten. In gemeentelijke regelgeving kan vastgelegd zijn dat niet gekapt mag worden in het broedseizoen.

Op basis van deze quickscan wordt geconcludeerd dat gebouwbewonende vleermuizen mogelijk vaste verblijfplaatsen hebben in het plangebied. De voorgenomen sloopwerkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot overtreding van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van een (eventuele) ontheffing op de Wet natuurbescherming is nader onderzoek naar gewone/kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis benodigd, inclusief (massa-)winterzwermgedrag van de gewone dwergvleermuis.

De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten is redelijkerwijs uit te sluiten.

Aangezien nader onderzoek benodigd is, is deze quickscan niet voldoende ter onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Tevens is nader onderzoek benodigd ten behoeve van een eventuele goede ruimtelijke onderbouwing, of voor een ontheffing tijdelijke natuur (indien het plangebied minstens een jaar braak komt te liggen). Deze quickscan is wel geschikt om te dienen als basis voor een natuurrapportage in het kader van BREEAM-NL, dit staat echter los van de noodzaak tot nader onderzoek en/of een ontheffing.

8 AANBEVELINGEN

8.1 Vervolg

Op basis van deze quickscan wordt vervolgonderzoek naar de gebouwbewonende vleermuizen (gewone/kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis), inclusief (massa-)zwermgedrag van de gewone dwergvleermuis, geadviseerd. Voor deze soortgroep dient nader onderzoek plaats te vinden om te bepalen welke functie het plangebied heeft voor de beschermde soorten. KP Adviseurs BV kan (een bepaling van) het benodigde nader onderzoek, een eventuele ontheffingsaanvraag en de benodigde tijdelijke verblijfplaatsen voor u verzorgen, uitvoeren en coördineren.

In bijlage 2 staan Factsheets met betrekking tot de soortgroepen die mogelijk aanwezig zijn in het plangebied. Hierin is per soortgroep informatie opgenomen over de verschillende beschermingsregimes, de vereisten die gesteld worden aan nader onderzoek en compenserende maatregelen en de doorlooptijden waar rekening mee moet worden gehouden. In deze bijlage is ook een Factsheet over het ontheffingstraject opgenomen.

8.2 Mitigatie en zorgplicht

Bij buitenwerkzaamheden dient in alle gevallen rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna. Naast de regelingen omtrent (streng) beschermde soorten, is in de Wet natuurbescherming ook een algehele zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt te allen tijde en voor alle flora en fauna, ongeacht eventuele beschermingsstatus en verkregen ontheffingen. De zorgplicht stelt dat 'iedereen, indien redelijkerwijs mogelijk, voldoende zorg in acht moet nemen voor alle planten en dieren en hun leefomgeving'. Onderdeel hiervan is het zo veel mogelijk vermijden en beperken van schade aan de te beschermen natuurwaarden (mitigatie), waardoor de noodzaak tot compenserende maatregelen zoveel mogelijk wordt verkleind.

De volgende maatregelen worden in het kader van mitigatie en zorgplicht aangeraden:

- Werkzaamheden vanaf één kant aanvangen.
- Indien kappen of rooien van bomen, heggen en struiken nodig is, moet dit voorafgaand aan overige werkzaamheden en buiten het vogelbroedseizoen (indicatie: half maart tot half juli) gedaan worden.
  - Anders moeten het plangebied en directe omgeving voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op broedende vogels.
- De werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang plaats laten vinden.
- Het gebruik van licht op het terrein na zonsondergang zo veel mogelijk beperken.
  - Indien het gebruik van licht na zonsondergang onvermijdelijk is, gebruik maken van gerichte lichtbronnen (afschermen aan de boven- en achterzijde).
- Het ontstaan van plassen zoveel mogelijk tegengaan, om te voorkomen dat amfibieën en reptielen het plangebied koloniseren.
  - Eventueel ondiepe plassen creëren op een naastgelegen locatie zodat juist deze plassen gekoloniseerd worden in plaats van het plangebied.

- Tijdens de werkzaamheden alert zijn op de aanwezigheid van (beschermde) dieren op het terrein en deze de ruimte en tijd geven om te vluchten.
  - Indien nodig de dieren voorzichtig van het terrein verjagen.
- Waar nodig de hulp van een deskundige inschakelen.
- Indien het beschermde soorten betreft, altijd het advies van een deskundige inwinnen.

8.3 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden

Ten behoeve van de werkzaamheden in het plangebied moeten mogelijk bomen worden gekapt. Voor het kappen van bomen is in de meeste gevallen een omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden (een 'kapvergunning') noodzakelijk.

Per gemeente verschillen de specificaties van bomen waarvoor een kapvergunning dient te worden aangevraagd. Tevens verschillen per gemeente de regels voor het aanvragen van een kapvergunning. KP Adviseurs BV kan de benodigde bomeninventarisatie en het aanvragen van een kapvergunning voor u verzorgen.

9 VERANTWOORDING EN GELDIGHEID

9.1 Verantwoording

KP Adviseurs BV is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het uitgevoerde onderzoek.

Dit document is gebaseerd op een grote mate van kennis en ervaring binnen KP Adviseurs BV. Ondanks de zorgvuldigheid waarmee het veldwerk is uitgevoerd, is KP Adviseurs BV niet verantwoordelijk voor eventuele afwijkingen en voor de eventuele gevolgen daarvan.

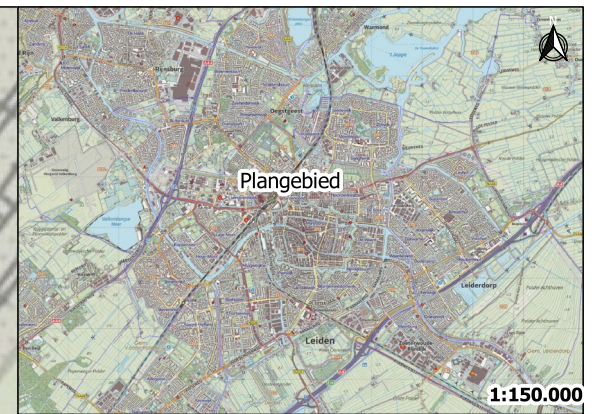
Het is niet toegestaan dit document zonder schriftelijke toestemming van KP Adviseurs BV anders dan in zijn geheel (met inbegrip van bijlagen) te reproduceren.

9.1 Geldigheidsduur

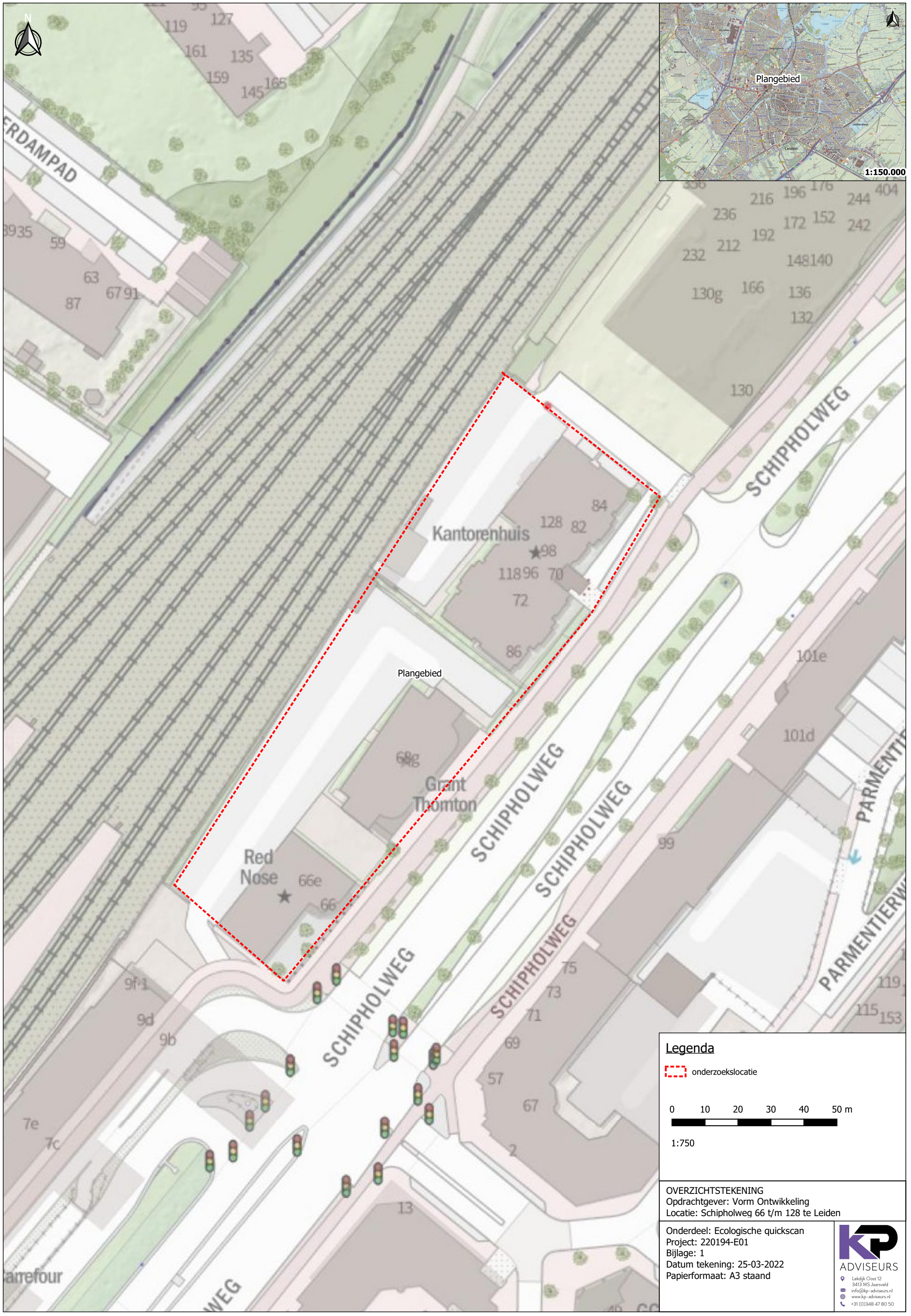
In het kader van de Wet natuurbescherming mogen onderzoeksgegevens van beschermde soorten maximaal 3 jaar oud zijn, onder voorwaarde dat er in deze periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden. In gebieden waar dergelijke veranderingen wel plaats hebben gevonden, moeten de gegevens recenter zijn.

BIJLAGE 1

OVERZICHTSTEKENING

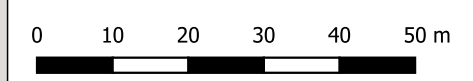

1:150.000

Legenda

onderzoeklocatie

1:750

OVERZICHTSTEKENING
Opdrachtgever: Vorm Ontwikkeling
Locatie: Schipholweg 66 t/m 128 te Leiden

Onderdeel: Ecologische quickscan
Project: 220194-E01
Bijlage: 1
Datum tekening: 25-03-2022
Papierformaat: A3 staand

Lekkijk Coast 12
 3413 MS Jaarsveld
 info@kp-adviseurs.nl
 www.kp-adviseurs.nl
 +31 (0)348 47 80 50

arefour

BIJLAGE 2

FACTSHEETS VERVOLGTRAJECT

FACTSHEET NADER ECOLOGISCH ONDERZOEK

Om vast te stellen of bij werkzaamheden effecten zullen optreden op beschermde flora en fauna, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. In de rapportage wordt aangegeven naar welke soort(groep)en nader onderzoek dient plaats te vinden. Met nader onderzoek wordt op soortniveau in kaart gebracht of en waar beschermde diersoorten of hun vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied. Zo kan bepaald worden of een ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd is ten behoeve van de geplande werkzaamheden.

Voor onze nadere ecologische onderzoeken maken wij voor zover beschikbaar gebruik van de kennisdocumenten en protocollen die door BIJ12 en het Netwerk Groene Bureaus in overleg met betrokken organisaties zijn opgesteld. Hierin staan onder andere voorschriften voor het aantal bezoeken dat minimaal dient plaats te vinden en in welke periode het onderzoek uitgevoerd kan worden.

Indien onderzoek naar soorten waarvan geen kennisdocument beschikbaar is noodzakelijk wordt geacht, wordt het onderzoek (indien mogelijk) gebaseerd op kennisdocumenten van vergelijkbare soorten en diverse onderzoeksprotocollen van bijvoorbeeld de Gegevensautoriteit Natuur en soortdeskundigen. Het onderzoek wordt altijd uitgevoerd door ecologen met voldoende deskundigheid⁷ voor de betreffende soort. De (diverse vormen van) nadere onderzoeken worden in de Factsheet(s) per soortgroep toegelicht, met inbegrip van de doorlooptijden van het onderzoek en enkele consequenties van de noodzaak tot een ontheffing.

---

⁷ Deskundig conform de eisen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/het Ministerie van Economische Zaken, te raadplegen via <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

FACTSHEET SOORTGROEP VLEERMUIZEN

In het plangebied zijn locaties aangetroffen die geschikt zijn als vaste verblijfplaats of essentiële leefomgeving (foerageerhabitat of vliegroute) voor vleermuizen. Alle vleermuisensoorten zijn als extra te beschermen opgenomen in Annex IV van de Habitatrichtlijn en daardoor ook in de Wet natuurbescherming. Het is daarmee verboden om de functionaliteit van vaste verblijfplaatsen of de essentiële leefomgeving aan te tasten. Hierbij valt te denken aan het vernietigen of beschadigen, maar ook aan het (tijdelijk) verstoren van deze plaatsen. Voordat de werkzaamheden in het plangebied uitgevoerd kunnen worden, dient duidelijk te zijn of (en welke) locaties als vaste verblijfplaats of essentiële leefomgeving gebruikt worden door vleermuizen.

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar verschillende typen verblijven met elk hun eigen functie (zomerverblijven, winterverblijven, paarverblijven en kraamkolonies). Binnen een type verblijf gebruiken vleermuispopulaties een vaste cyclus van meerdere, dicht bij elkaar gelegen, verblijven waartussen ze regelmatig verhuizen. Vleermuizen zijn erg trouw aan verblijfplaatsen en gebruiken deze meestal ieder jaar opnieuw. Verder zijn vleermuizen afhankelijk van voldoende aanbod van foerageerhabitat in de (wijde) omgeving van de verblijfplaats. Tussen de vaste verblijfplaatsen en het foerageerhabitat gebruiken vleermuizen vaste vliegroutes. Zowel essentieel foerageerhabitat als belangrijke vliegroutes behoren tot de beschermde leefomgeving van vleermuizen.

Een verblijfplaats functioneert alleen als foerageergebieden in de omgeving onder alle condities voldoende voedsel bieden. Hoe essentieel een foerageergebied is voor een bepaalde verblijfplaats, is afhankelijk van:

- het type verblijfplaats;
- het aantal dieren, het aantal kolonies, of het percentage van de kolonie (minimaal 5 tot 10%) dat afhankelijk is van het foerageergebied;
- de kwaliteit van het foerageergebied;
- de afstand tot de verblijfplaats.

Per soort verschillen de eisen die aan een foerageergebied worden gesteld, zoals de afstand tussen de verblijfplaats en het foerageergebied: over het algemeen binnen 3 tot 5 km van de verblijfplaats, tot maximaal circa 10 km.

Geadviseerd wordt om nader onderzoek naar vleermuizen uit te (laten) voeren conform de meest recente versie van het "Vleermuisprotocol" van het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Gegevensautoriteit Natuur en Zoogdierverseniging. Dit protocol vormt de basis voor de diverse kennisdocumenten voor vleermuissoorten⁸. Het protocol schrijft een minimaal aantal locatiebezoeken in een bepaalde periode voor om zo optimaal mogelijk het plangebied te kunnen onderzoeken op de functies die het kan hebben voor vleermuizen. In de meeste gevallen dient onderzoek te worden gedaan naar de functies zomer-, kraam- en paarverblijf, vaak in combinatie met vliegroutes en/of foerageergebied. Dergelijk onderzoek dient plaats te vinden middels minimaal vier locatiebezoeken verspreid over de periode april tot en met oktober. Het benodigde aantal bezoeken is sterk afhankelijk

---

⁸ Zie voor een overzicht van de beschikbare kennisdocumenten: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

van de verwachte soorten alsmede de omvang en overzichtelijkheid van het plangebied en is daardoor vaak hoger dan vier. Het is goed te beseffen dat een nader onderzoek naar vleermuizen dus minimaal zeven maanden tot wel meer dan twaalf maanden in beslag neemt. Dit is afhankelijk van wanneer het onderzoek gestart kan worden (bij voorkeur in april of begin mei) en van de te verwachten functies en soorten in het plangebied.

Indien vaste verblijfplaatsen of essentiële leefomgevingen van vleermuizen daadwerkelijk aangetroffen worden en beïnvloed worden door de werkzaamheden, moet een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de tijd die benodigd is voor het aanvragen van de ontheffing en de behandeltijd bij het bevoegd gezag (zie Factsheet Ontheffing).

Wanneer vaste verblijfplaatsen of essentiële leefomgevingen worden aangetast in hun functionaliteit, dienen compenserende maatregelen te worden getroffen. In de praktijk betekent dit vaak het realiseren van nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen voor vleermuizen. De compensatie voor verblijfplaatsen en essentiële leefomgevingen van vleermuizen is per project maatwerk. Kort samengevat moet dit op basis van beschikbare kennisdocumenten voldoen aan de volgende vereisten:

- Voor elke verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en/of vergelijkbare soorten (zoals de laatvlieger) die zijn functionaliteit (tijdelijk) verliest, moeten minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. Bij het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van één tot circa zes maanden (waarbij alleen de maanden van april tot en met oktober meetellen), afhankelijk van de vleermuissoort en het type verblijfplaats.
- Voor elke verblijfplaats van de rosse vleermuis, watervleermuis en/of vergelijkbare soorten die zijn functionaliteit (tijdelijk) verliest, moeten minimaal tien alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. De gewenningsperiode is afhankelijk van het type verblijfplaats en kan oplopen tot zes maanden (indien juist gepland).
- Vervangende vliegroutes moeten nabij of parallel aan de originele vliegroute worden aangeboden en minimaal drie (bij gebruik van schermen) of vijf (bij gebruik van bomen) meter hoog zijn waarbij bomen maximaal zeven meter van elkaar gepland mogen zijn. De gewenningsperiode is afhankelijk van het gebruik van bomen of schermen en kan oplopen tot drie jaar (in een uiterst geval zelfs tot vijf jaar).
- Vervangend foerageergebied moet nabij het originele foerageergebied worden gecreëerd en zijn afgestemd op de habitatkwaliteiten van het originele foerageergebied. Ook moet het foerageergebied via een (bestaande) vliegroute verbonden zijn met het netwerk aan verblijfplaatsen van de kolonie. De gewenningsperiode voor alternatief foerageergebied kan oplopen tot drie jaar.
- In alle gevallen dient bij uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de kwetsbare periodes voor de betreffende functie(s) van de verblijfplaats(en) en leefomgeving.

U kunt vertraging van de werkzaamheden door de aanwezigheid van vleermuizen voorkomen door tijdig onderzoek uit te (laten) voeren en op tijd te compenseren. De benodigde tijd vanaf de start van nader onderzoek tot de start van de werkzaamheden kan in het geval van aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen al snel oplopen tot meer dan twee jaar, afhankelijk van de aangetroffen functies. KP Adviseurs BV kan het nader vleermuisonderzoek, de eventuele ontheffingsaanvraag en indien nodig het aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen voor u coördineren

FACTSHEET ONTHEFFING

Na afronding van de nadere ecologische onderzoeken moet wellicht een ontheffing op de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. De aanvraag kan als zelfstandige aanvraag bij de provincie worden ingediend, of als onderdeel van een omgevingsvergunning. De doorlooptijd van de behandeling van een zelfstandige aanvraag varieert sterk per provincie en bedraagt circa 8 tot 26 weken. Bij een omgevingsvergunning geldt de uitgebreide toetsingsperiode van 26 weken.

Om het ontheffingstraject te bespoedigen is het vaak mogelijk om vooroverleg plaats te laten vinden met de provincie.

De mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing hangt sterk af van de aanwezige beschermde soorten. Voor enkele zwaar beschermde soorten (waaronder vleermuizen) wordt voor ruimtelijke ingrepen alleen een ontheffing verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is, zijnde:

- de bescherming van flora en fauna;
- de veiligheid van het luchtverkeer;
- de volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.⁹

Indien alle bovenstaande wettelijke belangen afwezig zijn, is het niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor de betreffende soorten of jaarrond beschermde vogelnestlocaties. Indien wel een wettelijk belang van toepassing is, kan de procedure van het aanvragen van een ontheffing bespoedigd worden door (naast degelijk ecologisch onderzoek):

- een goede beschrijving van het wettelijk belang dat van toepassing is;
- een goede alternatievenafweging;
- waarborging van de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten;
- behoud van functionaliteit van de verblijfplaats van de beschermde soorten.

Het proces voorafgaande aan een aanvraag van een ontheffing is dus maatwerk, dat afhankelijk is van de beschermde soorten die worden aangetroffen tijdens de nadere ecologische onderzoeken en de functie die het plangebied heeft voor de betreffende soorten.

Bij aanwezigheid van Bijlage A+B-soorten is het soms mogelijk om werk uit te voeren conform een goedgekeurde gedragscode, zonder dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd is. Welke werkzaamheden bij welke soorten uitgevoerd mogen worden, staat in de specifieke gedragscode vermeld. Voor het werken met een dergelijke gedragscode moet bekend zijn welke beschermde soorten aanwezig zijn.

Zonder een ontheffing op de Wet natuurbescherming of goedgekeurde gedragscode kan alleen worden gewerkt indien de beschermde rust-, verblijf- of groeiplaatsen (en bijbehorende essentiële

---

⁹ Voor vogels kan conform de Vogelrichtlijn slechts ontheffing worden aangevraagd voor de drie eerstgenoemde belangen.

leefomgeving) onbeschadigd en bruikbaar blijven tijdens én na de werkzaamheden. Bij de werkzaamheden dient dan specifiek rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van de beschermde soorten. De werkzaamheden dienen tevens in het voorstadium en bij de uitvoering te worden begeleid door een ecooloog. Nesten en verblijfplaatsen moeten hierbij gespaard blijven en de soorten mogen niet verstoord worden.